

Důvodová zpráva

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

V roce 2015 byl přijat zákon č. 48/2016 Sb., který mimo jiné novelizoval provádění zkoušek z odborné způsobilosti řidičů, zejména řidičů motocyklů. Současně byl vyhláškou Ministerstva dopravy č. 156/2015 Sb. zpřesněn způsob provádění zkoušky z praktické jízdy tak, že první část zkoušky se provádí na zvláštním pozemku a obsahuje splnění 10 zvláštních jízdních úkonů. Zákon dále změnil provádění druhé části zkoušky tak, že žadatel jede na motocyklu sám a zkušební komisař za ním jede na doprovodném motocyklu nebo v doprovodném automobilu.

Nový způsob provádění zkoušek svojí technickou a organizační náročností výrazně prodloužil provádění zkoušek a snížil tedy kapacitu zkušebních komisařů, což se projevilo mnohdy i překračováním zákonných lhůt pro přidělování termínů zkoušek.

Tato předloha napravuje uvedené nedostatky v zákoně, které v praxi vplynuly pro provádění zkoušek z odborné způsobilosti pro získání a rozšíření řidičských oprávnění na motocykly.

Předkladatel zejména považuje za potřebné, aby se zefektivnila práce zkušebních komisařů řidičů a zjednodušilo se provádění zkoušek z praktické jízdy. Stejně tak se zjednoduší proces provádění opakovaných zkoušek jak pro žadatele, tak pro autoškoly.

Zákon obsahuje i celou řadu dalších nedostatků, které by bylo třeba řešit, Ty nejpálčivější jsou popsány ve zvláštní části odůvodnění.

Navrhuje se, aby Poslanecká sněmovna schválila navrhovaný zákon podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, již v prvním čtení.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah, zejména na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí

Návrh zákona nebude mít žádné finanční dopady na státní rozpočet ani na rozpočty krajů a obcí.

Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami

Navrhované řešení není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Zhodnocení souladu s ústavním pořádkem

Navrhované řešení je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Pro dosažení cíle tohoto návrhu zákona je potřebné, aby nabyl účinnosti ještě do poloviny roku 2020 tak, aby podle upravených pravidel mohly být prováděny zkoušky žadatelů o řidičská oprávnění ještě v letní sezóně 2020.

V případě řádného legislativního procesu by toto nebylo možné. Proto se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna v souladu s § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení. Jedná se přitom pouze o změny technického charakteru, které nejsou nijak kontroverzní a mají za cíl pouze zefektivnění procesu. Případné další změny mohou být přijaty v jakémkoli následujícím návrhu standardním postupem s projednáním ve výborech.

Zvláštní část

K článku I bodu 1

Legislativně technická úprava z důvodu přečíslování odstavců v § 39 ve vazbě na změnu v bodě 8.

K článku I bodu 2

Navrhovaná změna umožňuje, aby učitel autoškoly mohl ze vzdálenějších míst od dálnice či jiného místa, které není v blízkosti provozovny, dojet s jedním žadatelem nacvičovat jízdu po dálnici nebo některé specifické jízdní úkony, které nelze provádět v blízkosti provozovny autoškoly. U skupin AM, A1, A2, A, B1 nebo B u základní i rozšiřující výuky a výcviku se uplatní až v závěrečné fázi výcviku, kdy se nacvičuje již zcela samostatná jízda. Pro přehlednost se uvádí tabulka s počty vyučovacích hodin dle přílohy č. 3 zákona č. 247/2000 Sb.:

Skupina	1. etapa	2. etapa	3. etapa	Celkem	Počet vyuč. hod., kterých se navrhovaná úprava týká
AM,A1,A2,A	3	5	5	13	5
B1	7	10	6	23	6
B	7	12	9	28	9
T	6	8	7	21	7
B/B+E	2	2	4	8	8
B/C, C1	2	8	8	18	18
C/C+E, C1/C1+E	2	2	4	8	8
B/D	4	16	10	30	30
C/D	2	8	4	14	14
D/D+E, D1/D1+E	2	2	4	8	8

Změna dále umožní u „velkých vozidel“ (traktory, nákladní aut a autobusy), kdy příprava vozidla k jízdě, např. natlakování vzduchové soustavy, trvá určitou dobu, aby vozidlo bylo při nízkém počtu žadatelů a často při jejich dojíždění do autoškoly z větší vzdálenosti lépe využito a šetřen i čas

žadatelů. Autoškol na tyto skupiny je podstatně méně a žadatelé musí dojíždět často do míst, kde jsou vozidla odstavena z větší vzdálenosti. Velká vozidla nemohou parkovat v centrech měst a stejně tak učitel autoškoly musí leckdy kvůli 2 vyučovacím hodinám dojíždět na odstavnou plochu.

K článku I bodu 3

Aktuální právní úprava neumožňuje, aby se osoba, která se účastní základního školení pro získání profesního osvědčení učitele autoškoly, směla legálně účastnit náslechů ve vozidle při praktickém výcviku v jízdě. Tato změna umožní zkvalitnit přípravu nových učitelů autoškoly.

K článku I bodu 4

Z metodického hlediska a s ohledem na zajištění bezpečnosti žadatelů při provádění výcviku popsaným způsobem je nezbytné, aby se učitel výcviku plně věnoval žadateli. To je možné pouze tehdy, když dohlíží pouze na jednoho žadatele. Odstraní se tím rozmáhající se nebezpečná praxe, kdy učitel výcviku v rámci efektivy dohlíží na dva žadatele na motocyklu současně a přitom dokonce mnohdy sedí v osobním automobilu na sedadle učitele a provádí současně výcvik s žadatelem o řídičské oprávnění na osobní automobil. Toto není v zákoně explicitně zakázáno a významně to ohrožuje bezpečnost provozu a zdraví a životy žadatelů.

K článku I bodu 5

Změna související se zařazením nového odstavce 3 v § 39, upravující povinnost provozovatele autoškoly k přihlášení žadatele k opakované zkoušce.

K článku I bodu 6

Zrušuje se nadbytečná povinnost, která ukládá provozovateli autoškoly, aby žadatele o řídičské oprávnění musel i ke zkoušce z pravidel provozu na pozemních komunikacích doprovázet učitel autoškoly. Novela umožní, aby se žadatel k teoretické zkoušce mohl dostavit sám. Povinnost přítomnosti učitele autoškoly, držitele příslušného profesního osvědčení, při zbývajících částech zkoušky zůstává nedotčena.

K článku I bodům 7 a 8

Navrhované změny ve vazbě na prodloužení lhůty pro opakované zkoušky dle bodu 9 mění podmínky pro jejich konání. Navrhované změny budou více motivovat žadatele k odpovědnějšímu přístupu při přípravě na zkoušku. Hrozba opakování výuky nebo výcviku po 3. neúspěšném pokusu a opakování celé výuky a výcviku po dalších 3 neúspěšných pokusech zamezí neustálému opakování zkoušek u nedostatečně připravených žadatelů. Tato podmínka nové výuky nebo výcviku pro účast na další opakované zkoušce platila do roku 2000 a je od roku 2001 aplikována u stávající úpravy přezkoušení podle § 45 zákona. Opatření bude zčásti eliminovat přístup autoškol, žadatele nedostatečně připravují k závěrečné zkoušce a následně inkasují platby za opakované zkoušky. Tento neutěšený stav dnes mimo jiné zahrnuje zkušební systém. Navrhovaná změna dále zpřesňuje povinnost, jaké výuce nebo výcviku se musí žadatel v takovém případě podrobit.

K článku I bodu 9

Tato změna reaguje na dlouhodobě neřešený problém příliš krátké 6 měsíční lhůty pro opravnou zkoušku. V zimním období se zkoušky motocyklů až na výjimky neprovádí a žadatelé, kteří započali zkoušku v období září – říjen a neprospěli, mají na její dokončení v jarním období nepřiměřeně málo času a mnohdy nestihnou ani jeden pokus opakované zkoušky. Vzhledem k tomu, že celá řada žadatelů provádí sdružený výcvik motocyklů spolu s další skupinou, je žádoucí, aby se takto prodloužená lhůta vztahovala na všechny skupiny. Změna souvisí s úpravou pod body 7 a 8, které zpřísní podmínky pro opakované zkoušky, a v souvislosti s těmito změnami zpřesňuje zahájení běhu 12 měsíční lhůty pro opakované zkoušky.

K článku I bodu 10

Legislativně technická změna související s přečíslováním odstavců

K článku I bodu 11

Při provádění zkoušek u motocyklů dochází často k situacím, kdy žadatel při provádění zkoušky zvládl tzv. „zvláštní úkony“ první části zkoušky, prováděné na zvláštním pozemku, a neprospěl až při provádění druhé části zkoušky. Při opakované zkoušce je potom žadatel nucen opakovat i první samostatnou část, kterou již zvládl u předchozí zkoušky. To zbytečně zatěžuje všechny zúčastněné zejména časově a žadatele zbytečně i finančně.

Novela navrhuje hodnotit každou část zkoušky z praktické jízdy pro skupiny AM, A1, A2 a A samostatně ze dvou důvodů. Jednak umožní v případě neprokázání základních znalostí u druhé části zkoušky z praktické jízdy opakovat žadateli pouze tuto druhou část. Současně účast na druhé části zcela logicky podmiňuje prokázáním základních znalostí u části první. Druhý důvod je možnost, aby se každou z částí zkoušky mohl provádět jiný zkušební komisař a zefektivnila se provádění zkoušek zejména v hlavním městě Praze a ve větších městech. V praxi bude možné, aby jeden zkušební komisař prováděl kontinuálně první část zkoušky u větší skupiny žadatelů a další komisaři prováděli druhou část zkoušky s těmi žadateli, kteří u první části prospěli. Toto opatření umožní zvýšit počet vyzkoušených žadatelů na jednoho komisaře.

K článku I bodu 12

Legislativně technická změna, související s přečíslováním odstavců dle bodu 11.

K článku I bodu 13

V souvislosti se změnami podle bodů 7 a 8 se navrhuje sjednocení podmínek pro zkoušky žadatelů a pro přezkoušení řidičů. Není žádný rozumný důvod, proč by při stejném rozsahu a obsahu zkoušky měli mít řidiči odlišné podmínky nežli žadatelé o řidičské oprávnění. Možnost pouze jedné opakované zkoušky působí na přezkušované řidiče stresujícím způsobem. Změna dále zjednoduší agendu elektronického systému ETESTY.

K článku I bodu 14

Legislativně technická změna, související s přečíslováním odstavců dle bodu 11.

K článku II

Přechodné ustanovení upravuje přechodné období a dává právní jistotu těm žadatelům, kteří započali zkoušky před účinností tohoto zákona. Tato ustanovení se vztahují k průběhu zkoušek a mají vztah k těm bodům, které mají pozdější účinnost.

K článku III

Účinnost je stanovena tak, aby se nejpálčivější změna, tedy prodloužení lhůty na opakované zkoušky dotkla ještě závěru motorkářské sezóny roku 2020. Současně zavedení některých bodů do praxe je vhodné přiměřeně odsunout, aby se na ně mohli obecní úřady obcí s rozšířenou působností a zkušební komisaři připravit. Legisvakanční lhůta je pro tento účel zcela postačující.

Předkladatelé:

Zuzana Ožanová, v.r.

Helena Langšádlová, v.r.

Ondřej Polanský, v.r.

Petr Dolínek, v.r.

Jana Černochová, v.r.

Květa Matušovská, v.r.

Marian Jurečka, v.r.

Stanislav Juránek, v.r.

Martin Kolovratník, v.r.

Milan Feranec, v.r.

Jaroslav Faltýnek, v.r.

Pavel Pustějovský, v.r.

Josef Kott, v.r.

Petr Gazdík, v.r.

Dominik Feri, v.r.

Věra Kovářová, v.r.

Jan Farský, v.r.

Petr Sadovský, v.r.

Hana Aulická Jírovcová, v.r.

Michal Ratiborský, v.r.

Josef Bělíca, v.r.

Stanislav Fridrich, v.r.

Jiří Strýček, v.r.

Jiří Kohoutek, v.r.

Radim Fiala, v.r.

Tomio Okamura, v.r.

Radovan Vích, v.r.

Radek Koten, v.r.

Radek Rozvoral, v.r.

Miloslav Rozner, v.r.

Zdeněk Podal, v.r.

Monika Jarošová, v.r.

Karla Maříková, v.r.

Jaroslav Dvořák, v.r.

Lubomír Španěl, v.r.

Lucie Šafránková, v.r.

Jaroslav Foldyna, v.r.

Tereza Hyťová, v.r.

Jan Hrnčíř, v.r.